

de, gives det ju ett avundsvärt tillfälle, att driva sund upplysning både beträffande kyrkovård och liturgisk sed. Till sist blott ett par detaljmärkningar. I antikvarien Berthelsons beaktansvärda uppsats Renoveringens betydelse heter det om den svenska reformationens inställning till mässskruden, »att prästen skulle få kläda sig som plägsed var». Ordet »få» i detta sammanhang ger lätt stöd åt den ej så sällsynta uppfattningen, att frågan om skrudens bibehållande och brukande var — och är — ett prästerligt skräintresse, då det fastmera torde

förhålla sig så, att värnandet om skruden hade sin grund i månheten att betona den nordiska lutherdomens egenart i dess medvetande om sin samhörighet med den allmänliga Kyrkan också i framfarna tider. Beträffande den tabell över de liturgiska färgernas användning, enligt Upsaladömens nuvarande sed, som gives, är blott att säga, att den ej helt synes stämma med redogörelsen för dessa färgers innebörd, som, med hänvisning till Lizell, lämnas å den föregående sidan.

Harald Andersson.

Meddelanden.

Tidskriftens redaktion är sedan den 1 januari förlagd till *Söderköping*. Alla manuskript och förfrågningar rörande tidskriftens redigering adresseras sålunda till Söderköping, medan tidskriftens expedition fortfarande är C. W. K. Gleerups förlag, Lund.

Tidskriftens majnummer är avsett att komma i väsentligt utökad omfattning.

Val. Till innehavare av förenad tjänst ha utsetts:

i Norra Hestra, Jönk., Henry Pantzar, Sandhem, i Klockrike, Östg. E. Ahlfort, Överum, i Lofta, Klm., Gunnar Sundén, Luleå, i Lerbo, Sdm., Ture Jonsson därstädes, i Skårby, Mlm., Bernhard Håkansson, i Nordingrå, Vnrl., Sven Beckström, Stensele, i Svennestad, Örb., John Næslund, Asmon, i Hassela, Gotl., Hjalmar Mattson, Värmlands Björneborg, i Segerstad, Kalm., O. Sedal, Hällevadsholm.

Till organist i Norrköpings Hedvig har valts musikdirektör Jan Pontén, Lund.

Kyrkosångens Vänners Centralkommitté sammanträdde till årsmöte i Stockholm den 10 januari 1939. Den viktigaste frågan detta år torde ha varit Skarakretsens motion om uppriktandet av ett kyrkomusikaliskt institut, exempelvis förlagt till Varnhem. Efter en ingående överläggning, varunder samtliga talares stora sympatier för förslaget vitsordades, tillsattes en kommitté att utreda frågan (biskop Aulén ordf., kantor K. G. Gustafsson v. ordf., prof. A. Nygren, kyrkoh. K. Peters och domkyrkoorg. H. Weman, med kontraktsprosten S. Dahlqvist och komm. G. Grefberg som suppleanter). De olika sektionernas rapporter föredrogos därefter. Körsektionens rapport beslöt CK tillstå alla samtliga facktidningar. Orgelsektionens rapport föranledde en skrivelse till Domkapitlen med anhållan att en vädjan skulle intagas i domkapitelcirkulären till församlingarna att om möjligt, med hänsyn till organisternas förberedelse till gudstjänsten, ordna värmeförhållandena i kyrkorna. — Kyrkoherde Peters anmälde att möj-

lighet skulle kunna föreligga att få värdefulla kyrkomusikaliska handskrifter tryckta, om 200 å 300 abonnenter kunde uppdivas. — CK beslöt att söka samarbete med Svenska Kyrkans Diakonistyrelsens bokförlag i och för utgivning av värdefull kyrkomusik. Härtill utsågos domkyrkoorg. H. Weman och kyrkoadj. L. Lindhagen. — Slutligen beslöt CK att tillätta ett grammofonutskott (Musikdir. W. Ahlén, kyrkoadj. L. Lindhagen), som borde underhandla med Radiotjänst i syfte att få till stånd lämpliga inspelningar av kyrklig vokalmusik.

Presidiet omvaldes (Biskop Aulén ordf., prof. Nygren v. ordf., komm. Grefberg sekr., kantor K. G. Gustafsson kassaförvalt.).

L. Lindhagen.

Sveriges Kyrkosångsförbunds Centralråd höll sitt ordinarie årssammanträde i Stockholm den 9 jan. Förhandlingarna leddes av KSF:s vice ordf., musikdir. David Ahlén. Efter avsjungandet av ps. 424: 2, 3 erinrade dir. Ahlén om Gustaf Lindbergs gärning och hyllade hans minne. Gemensamt sjöngs så ps. 424: 6—8.

Förbundets hedersled. prosten F. M. Allard hälsades.

Till ordf. efter prof. Lindberg valdes biskop Bengt Jonzon i Luleå, som telegramledes hälsades. Svarstelegram anlände under dagens lopp. Övriga styrelseled. omvaldes: v. ordf. och kassör D. Ahlén, sekr. Rolf Forssman. Till t. f. kassör under 1939 utsågs civiling. O. Sturzenbecker, Upsala. Som red. och ansv. utg. för tidn. Kyrkosångsförbundet för åren 1939—40 omvaldes musikdir. Rolf Forssman. Redaktionskommittén omvaldes och består av kantor Karl G. Gustafsson, komminister Ingvar Sahlin och musikdir. Waldemar Ahlén.

Rikskyrkosångshögtiden i Borås kommer att avhållas 20—22 oktober i år. Engelbrektskören skall representera KSF vid Nordiska kyrkomusikermötet i Köpenhamn i maj.

CR beslöt instämma i Stockholms Kyrkosångsförbunds anhållan hos Radiotjänst angående musiken vid morgonandakterna i radio. Morgongudstjänster borde även utsändas från kyrkor. Hos Diakonistyrelsens förlag skulle föreslås en kommitté, som skulle svara för urvalet av den kyrkomusik, vilken förlaget utger. Från CR valdes domkyrkokantor Harald Colleen och komminister Ingvar Sahlin.

Prosten Allard frambar till sist Centralrådets tack till dir. David Ahlén för hans sätt att leda förhandlingarna. Sammanträdet avslöts med ps. 68: 4. *KGG.*

Kumla barnkör. Tisdagen den 10 jan. kan utan överdrift betecknas som en märkesdag både i Stockholms musikkultur och i strävandena att förbättra svensk skolsång. I samband med Kyrkosångens Vänners sammanträde hade en musikandakt anordnats i Jacobs kyrka. Orgeln sköttes med känd överlägsenhet av musikdir. W. Ahlén, som utförde J. S. Bach, Preludium, C-dur, två orgelkoraler ur Sachers tabulaturbok samt Pastoral och fuga över koralen »Av himlens höjd oss kommet är» av J. Pachelbel.

För programmets vokala del svarade Kumla barnkör under ledning av musikdirektör Rolf Forssman. Från läktaren utfördes fyra hymner i kanonform: Vulpius, Det är en ros utsprungen, Telemann Jag vill lova Herren, Hayes Ubi sunt gaudia och Mozart Halleluja samt trenne trestämmiga hymner nämligen Jord och himmel, fröjden er, gammal böhmisk julvisa, Gläd dig o kristenhet, tysk melodi från 1400-talet och Helig, helig

av Claudio Casciolini. Från koret sjöngo barnen senare antifonier och ett responsorium till kyrkoherde Norgrens från Kalix altarsång.

Kumla barnkör är ganska ny. Icke så att dir. Forssman först nu skulle ha upptäckt vilket värde ideellt och musikaliskt, som en barnkör representerar. Att öva och framföra sådana har varit en hjärteangelägenhet för honom under hela hans lärarverksamhet. Men först under förlidet år har han, närmast föranledd av ett erbjudande att representera vid en kongress i Lausanne, företagit sig att efter en metod, som i mycket sammanfaller med svensk-amerikanen C. E. Seashores, mäta den musikaliska begåvningen. Genom tillmötesgående från skolmyndigheterna i Kumla har dir. F. fått tillfälle att pröva ett stort antal barn och så kunna göra ett gott urval. Många, för att icke säga de flesta av de barn, som nu framträdde, ha således tillhört kören blott något mer än ett halvt år. Dir. F., som med ovanlig sakkunskap och framgång tillämpar T. D.-metoden, tillskriver detta arbetssätt förtjänsten av att på så kort tid och med så osviklig säkerhet ha kunnat inöva ett så krävande program.

Det var med stark spänning och väntan det fullsatta templet, där spetsarna på det kyrkomusikaliska området syntes, lyssnade till de första tonerna från den lilla barnaskaran. Den utgjorde blott ett antal av tjugo st., 8 gossar och 12 flickor i 10—12 årsåldern. Den som en stund förut hört dem pröva sig fram i det stora och för dem ovana rummet, undrade nog, om de små rösterna, skulle höras, om dirigenten skulle bestå det maktpåliggande provet att icke mana barnen att forcera o. s. v. Men både dirigenten och barnens nerver höllo på ett förunderligt sätt. Man hör två eller tre

små parvlar ensamma i det stora rummet taga upp temat till »Det är en ros utsprungen», enkelt och okonstlat med en stilenligt flytande melodik. Stämman efter stämman faller in, de smälta samman med varandra, förtätas och klinga ut i ett perfekt slutackord. Det gavs ögonblick, då klangen var serafisk, fri från allt slagg, allt yttre effektsökeri. Det fanns nog knappast någon bland åhörarna, som inte kände sig djupt gripnen. Så var nog även fallet, då barnen stilla tågade fram till koret och där intogo sina platser. Utan dirigent och utan instrument utförde de antifonier och responsorier i förening med liturgen med en enastående sammanhållning och klang. För mången blev säkert denna del av deras insats mest gripande, oavsett om man hyser sympati eller antipati mot gregoriansk sång.

Det är med djup tacksamhet vi bevittna sådana överväldigande bevis på en sann musikalisk fostran i våra skolor och en spirande renässans inom skolsången. Fråga vi oss, hur detta har varit möjligt, räcker emellertid ej undervisningstekniken ensam som förklaring. Det starka fostrande inflytande, dir. F. är mäktig att överföra på sina elever, det värdigt glädjefyllda allvar han kan fylla deras sinnen med, den rena miljö i kyrka och skola han älskar att införa sina sångare uti äro mäktiga, ja nödvändiga förutsättningar för att något av så högt värde på skolans musikaliskt fostrande område skall komma till stånd. Musiken är här medel att dana människor.

Hj. T.

Kyrkodagarna i Eskilstuna. De varje år i förfastan återkommande kyrkodagarna kring Ord och sakrament ha denna gång hållits i Eskilstuna 13—15 febr. med samling kring den vördnads-

värda Fors kyrka. Dagarnas ämne har varit det allmänna prästadömet, som behandlats ur skiftande synpunkter: Kyrkans uppbyggande genom det allm. prästadömet (Kyrkoh. Harsten), invigningen till det allm. prästadömet genom dop och konfirmation (Komin. Redin), det allm. prästadömet offertjänst (Kontraktprosten Lüders), hur väcka större iver i det allm. prästadömet utövning (Pastor L. Johansson), skillnaden mellan det särskilda och det allm. prästadömet samt det allm. prästadömet och den sociala frågan (Kyrkoh. Dr Rosendal).

Föredrag och predikningar ha fått sin helgande inramning av tidebönsläsning och den dagliga mässan. Icke minst värdefull var samvaron med sina broderliga samtal, då många gånger meningarna bröto sig mot varandra, men då också deltagarna inbördades fingo stark personlig kontakt.

Tillslutningen har icke varit särskilt stor. Ungefär femtio personer ha varit tecknade som deltagare förutom tillfälliga besökare. En viss försiktighet i reklamerandet för dessa dagar torde ha varit till finnandes. Det stora »Burserydsbullret» i den svenska pressen förra året gav en varning till en viss återhållsamhet. — Det är emellertid intet tvivel om att dagarna efterlämnat ett djupt intryck hos deltagarna.

Det största publikintresset väckte Dr Rosendals föredrag i Klosters kyrka om kvällen den 15 angående den sociala frågan. Det betydelsefulla i hans grepp om ämnet var den intensiva religiösa och kristocentriska aspekten. Det torde även kunna sägas att samling kring Kristus i nådens medel varit karakteristisk för kyrkodagarna i deras helhet.

J. R-n.